

Doğum Falı

“Eğer bir kadın doğum yaparsa ve o (çocuk) kör ise, evin sahibi hiçbir zaman başarıya ulaşamayacaktır. Eğer bir kadın doğurur ve çocuk daha ana rahmindeyken ağzını açar ve konuşursa, Fırtına Tanrısı ülkeyi çarpacaktır. Eğer bir kadın doğum yaparsa ve (çocuğun) başı tıpkı bir aslanın ki gibiyse, [düşman ülkesinin] kralı ülkede bulunacaktır. Eğer bir kadın doğurur ve onun diş etleri çekilmiş ise, talihli bir yaşamı olacaktır”

Ay Tutulması Falı

“Eğer ayın on altısında ay ölürse (tutulursa), kral kendi ülkesini mahvedecektir. Başka bir ülkenin (kralı) gelip tahtı ele geçirecektir. Eğer ayın yirmisinde ay tutulursa, sürgündeki prens geri dönecek ve babasının tahtını ele geçirecektir”.

Güneş Tutulması Falı

Yıldızlar, Anadolu semalarında da en az Mezopotamya’daki kadar parlaktır, ama Hititler, Babilliler gibi çok fazla astronomik gözlem yapmamışlardır. Metinlerde güneş tutulmasıyla ilgili sadece bir kez kayıt vardır, ama o da tartışmalıdır. Bazı araştırmacılara göre bu tutulma II. Mursili’nin saltanatının onuncu yılında Doğu Anadolu’daki Azzi ülkesine karşı düzenlediği bir sefer sırasında olmuştur. Yapılan hesaplar, tutulmanın ya 13 Nisan 1308, ya da 24 Haziran 1312’de olduğunu göstermiştir. Tabii ki dehşet veren böyle bir olay, fal işareti olarak algılanmış, kuş ve ciğer fallarının desteğiyle de yapılan araştırmalar, Mursili’nin değil, Tawananna tarafından lânetlenen kraliçe Malnikal’ın hayatının tehlikede olduğunu göstermiştir. Nitekim yoğun lânetler sonucu kadın bir süre sonra ölecektir.

“Eğer ikinci ayda güneş işaret verirse, açlık baş gösterecek ve ülke küçülecektir”
“Eğer güneş yukarıda kuyruklu yıldızla (wannuppastali-) buluşursa, karanlıklar içinde olan ülke refaha kavuşacaktır”

Rüya Falı

İstiareye yatıp yapmacık olarak ve zorlayarak rüya görmek ve geleceği okumak (incubatio) Hitit metinlerinde pek nadirdir. Bunun nedeni mutlaka rüyanın insanın mahrem yönünü ilgilendirmesi ve manipülasyona açık olmasıydı. III. Hattuşili’nin yeğeni Urhiteşub’u tahttan indirmek için savaştığı sıralarda, koruyucu tanrıça Şamuha İŞTAR’ının tek tek tüm Urhiteşub taraftarlarının rüyasına girerek Hattuşili safına girmelerini emretmesi kolektif bir rüyadır, antik dünyada bir başka benzeri yoktur ve soğuk savaş propagandası olarak saptırılmıştır. Sadece bir buyruk metninde kral rüyaya yatacak kişilerin iyice temizlenmelerini emreder.. Metinlerde “Kötü rüya” denilen uğursuz rüyalar

sürekli felâket habercisiydi ve çok korkulurdu. Karabasan derecesine varan korku rüyalarına karşı Hitit “psikolog” ve büyücülerinin hazır ayinleri vardı. Bunlardan bir tanesi her gece rüyasında ölü gören bir insanın tedavisinde uygulanırdı.

Talih Falı (KIN, aniyat-, aniur)

Kuş falıyla birlikte en yaygın olarak kullanılan tür talih falıdır. Yerli Anadolu kökenli olduğu anlaşılan bu falın teknik olarak nasıl işlediği maalesef henüz bilinmemekle birlikte, zar atmak, bakla tanesi veya mikada oyun çubukları atıp, ortaya çıkan kombinasyondan bir takım sonuçlar çıkarmak gibi bir teknik kullanılmış olacaktır. Eski Doğu ve Anadolu’da “oyun tahtası” veya “levhası” denen ve kullanılış şekilleri tamamen aydınlatılamamış birçok buluntu vardır. Bunların talih falı açısından değerlendirilmeleri gerekir. Bir tanesi de Kültepe’de ele geçmiştir.

“Kral ve kraliçe kışı Ankuwa kentinde geçirmek istiyorlar. (Ey tanrılar eğer) Ankuwa’yi uygun buluyorsanız ve kral ve kraliçenin başı için her şey kesinlikle iyi olacaksa, talih falının sonucu “evet” olsun!” “(Onun) saldırıp saldırmayacağı sorusu ayrıca sorulsun. Daššenatta kentinin içinden barış içinde geçecek ve Kaštariyapa’da bir tepenin önünde geceyi geçirecek. Temetti (ise) daha önceden Haharwa Dağı’nın askerlerine ve Kaštariyapa’ya karşı savaşacaktır. Oradan hareketle Hatenzuwa’ya geçecektir. Oradan da Tapilušša’ya gidecek, ama Gašga ülkesine tekrar girmeyecektir. Hatenzuwa’ya varınca, Nerik kentinin içine girecek ve kenti inşa edecektir. Düşmana hemen saldıracak mıyım, yoksa Bereket Bayramını (purulli-) hemen kutlayacak mıyım veya tanrıyı alıp götürüp ve kutlayacak mıyım, bunları fal aracılığıyla Nerik’te araştıracağım. Şimdi talih falı olumlu olsun! Meclis doğruluğu ve sağlığı aldı ve onlar krala verildi. İkinci günde Talih Tanrıçası kalktı, iyilik ve Savaş Tanrısını aldı ve onlar Hatti ülkesi insanlarına verildi. Üçüncü günde tanrılar kalktılar ve savaş ve askerî seferi aldılar ve onlar tekrar tahta geri (verildiler). Olumlu!”

Kuş Falı

İkinci fal türü, gene tamamıyla Anadolu’da doğmuş ve gelişmiş olan kuş falıdır (MUŞEN) ve buradan aslen Anadolulu olan Etrüskler vasıtasıyla İtalya’ya kadar yayılmıştır. Diğer fal türlerinde görülen Mezopotamya hâkimiyeti ve terminoloji burada söz konusu değildir. Bu konuda sık sık zikredilen Mari metinleri kuş uçuşlarıyla ilgili değildir. En başta güvercin ve toy (HURRI) olmak üzere kafeslerde beslenen kuşlar söz konusudur. Bölgenin kuş zenginliği, Amik ovasındaki Alalakh’ta bulunan bir mektuptan da anlaşılır. Bir şahıs Hitit kralına kuş göndermiştir, ama kuşlar Hattuša’ya varıncaya kadar telef olmuşlar ve kokuşmuşlardır (arha harranteš). Metinde yenilemediklerinden söz edilmesine

rağmen anlaşılın bu kuşlar yüksek damak tadına sahip büyük kral tarafından etleri yenmek için değil de, falcılıkta kullanılmak üzere canlı olarak gönderilmişlerdi.

Su Yılanı Falı (Lecanomancie)

Bu fal türü Hititler tarafından daha az uygulanmıştır. Hepat ve Šarruma'nın rol oynaması dolayısıyla Hurri kökenli olduğu sanılır. Sonradan Likya'daki Sura kentinde kullanılmaya devam etmiştir. Buradan anlaşılabilirdiği kadarıyla su yılanları çok sayıda parsellere bölünmüş bir havuzun (altanni-) içine bırakılmışlar ve yaptıkları hareketlerden fal sonuçları çıkarılmıştır.

“Kummaha kentinde niye sürekli olarak uğursuz fal işaretleri hasıl oldu? Onlar orada hangi kötülüğe işaret etmiş olabilir? Şimdi (tanrılar) tekrar hangi fal işaretini vermek istiyorlar? Şimdi Majestenin başının kötü yılanını ve... baş yılanını ...ilgili yerlere salıverdik.... Yukarıda uzun yıllarda... Yılan gitti (ve) ‘ciddi’ olan bölümde saklandı... Olumlu”

Kaynakça (Ahmet Ünal, Hitit Falcılığı, Aktüel Arkeoloji)